

Na oblohe sa trhali mračná. Dážď ustal. Zo zástavky sa postupne rozchádzali ľudia. Len Tomáš sedel na jednej z lavičiek. Autobus tu bol pred pol hodinou a on nemohol veriť tomu, že ho opäť oklamala. V duchu si však vravel: „Určite jej do toho niečo prišlo.“ No i tak tomu veľmi neveril. V jednej ruke držal lúčne kvety, ktoré milovala a spolu ich zbierali na lúke pri jeho dome. Druhá ruka držala dáždňik od jeho starkej. Stál pred tabuľou s časmi a nevedel sa rozhodnúť, či má ešte počkať alebo už ísť. Veľmi dobre vedel, že do ich obce autobus často nechodí. Oprel sa o ňu a prišlo mu to všetko ľúto. Veď ju mal tak veľmi rád, tak veľmi mu na nej záležalo. Pomaličky zdvihol zrak ku nebesiam a kúsok od neho sa zjavila dúha. Práve tá ho prebrala a vliala potrebnú dávku síl na odchod. Miloval tú cestu domov. Šiel pomedzi srdcovky a popri krásnom malom jazierku. Vždy si tam sadol a len tak pozeral na vodnú hladinu. Sem tam vyskočila ryba a bolo vidieť jej mohutnosť. Predsa len tu sa ešte nelovilo pre potešenie a zvieratá mali relatívny klud na svoj život. Od jazera to mal Tomáš ešte zo dva kilometre. Ku samote, kde býval s rodinou viedla len jedna dosť zanedbaná cesta. Spomenul si, že babinka si od neho priala lipové lístky na čaj a sirup, tak ešte odišiel obďaleč skrz nádherné pšeničné pole. Neponáhľal sa. Veď mal celý deň pred sebou a mal ho tráviť s tou, ktorú mal tak veľmi rád. Ani si nevšimol, že z diaľky ho sleduje niekoľko srniek. Vyšvihol sa na mohutný košiar a do tašky, ktorú mal schovanú vo vaku, začal zbierať ten prírodný liek na mnoho chorôb. Pri zbere nespozoroval, že nebo ostalo úplne modré a slniečko sa začínalo opierať do všetkého, kam dosiahli jeho životodarné lúče. Štebot vtákov bol ako symfóniou, ktorá nakreslí úsmev všade, kam zavíta. Veverička mu prebehla cez plece a trošku sa zľakol. No zavrel oči a nechal na seba ten moment pôsobiť. Vnútorne sa upokojil. Začínal chápať, že nie on v niečom zlyhal, ale ona si prestala vážiť jeho lásku. Sklamala ho už viackrát a on jej i tak neustále ponúkal svoje ranené srdce. Zistil, že musí kráčať pre seba a nehľadiť na to, či niekoho miluje, veď ma rodinu, ktorá ho má rada takého, aký skutočne je a nikto ho nechce pretvárať tak, ako si to priala ona. Mal sa podobať viac na mešťana, ktorý hrá svoju divadelnú rolu. Mal byť postavičkou, s ktorou bude robiť ako si ona sama zachce. Pochopil všetko. Je čas zabudnúť.

Zoskočil zo stromu. Vzal tašku s lipou a len tak kráčal pomedzi budúci chlieb života. Odtrhol si jeden klások a dal si ho do úst.

Ich usadlosť stála medzi stromami, tak ju nebolo vidieť ani z cesty a ani z poľa. S popevkami si skracoval cestu a zrazu neveriacky stál, pretože pomedzi tú lesnú oázu zazrel vec, ktorá k im domu nepatrila – auto. Nevedel ho nikomu priradiť. V ich obci mali auto len traja ľudia a všetky boli čierne, ale toto bolo strieborné. Dostal strach, že sa niečo stalo, a tak sa rozbehol k domu. Tesne pred koncom húštiny ho „stretol“ vystúpený koreň stromu a pred dom sa doslova dokotúľal. Neveril vlastným očiam. Pred ním stála jeho Milena a vedľa nej nejaký postarší pán. Na verande sedeli jeho rodičia aj s babinkou a všetci sa zasmiali tomu, ako sa Tomáš uviedol.

„Tomáško prepáč, že som nestihla autobus. Mojej mamine prišlo zle a museli sme ju zaviesť do nemocnice. Môj tatino ma sem priviezol. Mrzí ma to, že si kvôli mne šiel tak dlho sám – opäť.“ Predstavili sa a sprvoti nevedel čo má povedať, no našiel v sebe tú správnu kombináciu slov.

„Milénka moja. Úprimne mrzelo ma to, že som tam na zástavke a znova sám. Nevedel som, čo sa deje a za toto sa mi ani nemusíš ospravedlňovať. Na prvom mieste je rodina a hlavne nech je mamičke len dobre a je zdravá. Je?“

Prikývla a objala ho. Na moment sa šli prejsť práve na to miesto, kde práve bol on sám. Snažil sa pochopiť, že prečo sa to s ním tak osud zahráva. Pred vari pol hodinou bol rozhodnutý, že bude na čas sám, no a teraz drží za ruku tú, o ktorej si myslel, že o neho nestojí.

„Vieš Milénka. Bol som tu na lipu. Sedel som na konári a na moment som zavrel oči. Akoby sa do mňa vnieslo poznanie a začal som si uvedomovať, že ja nechcem žiť život, aký odo mňa žiadaš. Som Tomáš zo samoty uprostred lesa. Milujem svoju rodinu, tento kraj a všetko, čo ma robí šťastným. Bojím sa, že vždy budeš odo mňa žiadať byť iným, nie sám sebou. Pritom jedine vtedy je človek šťastný, keď žije svoj príbeh. Mám Ťa v srdci, i keď si ma tak veľakrát sklamala a myslel som si, že ma môžeš milovať pre to, aký som. No celý čas si mi vravela ako sa mám správať a kým mam byť. Preto sa Ťa pýtam dokážeš ma ľubiť takého jednoduchého so srdcom na správnom

mieste?“ Pozreli si do očí a videl v nej, že je zaskočená. Sadli si pod lipu a hodný čas bolo ticho.

„Tomi. Vo všetkom máš pravdu. Vieš. Problém nebol v Tebe, ale vo mne. Dnes po tom daždi, som videla krásnu dúhu a šla od Vás. Stála som v čakárni v nemocnici a cítila túžbu Ťa chytiť a už nikdy nepustiť. Celý ten čas, roky, som bola sebecká a pochopím ak už so mnou nechceš nič mať. No tá dúha mi vniesla do srdca pocit, že Ty a ja nemôžeme žiť na dvoch koncoch, ale na jednom spoločnom začiatku. Verím, že ma chápeš. Ten pocit samoty. To, keď si odo mňa hoc i len na pár desiatok kilometrov, je niečo, čo má vnútorne trápi. Robila som nesmiernu chybu. Vieš odmalička vidím, ako sa rodičia stretávajú s ľuďmi, pre ktorých je najpodstatnejší majetok a to, aké majú postavenie. Bola som hlúpa, že som chcela to isté. Sama vidím, že moji rodičia nie sú šťastní a hrajú celé roky divadlo pre dav, ale ja chcem byť iná a celým srdcom Ťa prosím: Buď mojim príbehom šťastia.“

S prstami jej zavrel oči a pobožkal ju.

„Dobre, ale mám jednu podmienku!“

Nechápavo sa na neho pozrela.

„O tej dúhe nebudeme nikomu vraviť, jasné?“

Zasmiala sa a pritúlili sa k sebe.

Stali sa začiatkom dúhy.

Vonku sneží a vietor sa opiera o okenice. Svojou silou maľuje obloky podľa svojich prianí. Vierka rýchlo zatvorila dvere a uteká ku radiátoru. Položila na ne ruky a v duchu si zahrešila. I dnes boli vlažné. Dala variť vodu na čaj a začala si napúšťať vaňu. Tak veľmi nenávidela zimu a Vianoce. Hrabala sa v skrini a našla starú deku. Hodila ju na posteľ a zrak jej utkvел na obálke, ktorú našla ráno v poštovej schránke. Celý čas na ňu ani nepomyslela, keďže sa jej zdala nepodstatná. Cele roky dostávala len upomienky alebo pozvania od hlúpych mužov s chorými návrhmi. Počula ako niekto zaklopal na dvere. Rýchlo si dala tepláky a sveter. Nazrela cez kukátko a na chodbe stála veľmi pekné oblečená dáma. Pootvorila dvere a nechápavo sa spýtala:

„Môžem Vám nejako pomôcť?“

Pani sa usmiala a podala jej ďalšiu obálku. Vierke popriala pekný večer a odišla. Vierka zamkla a zaliala si čaj. Zobrala si ho do kúpeľne a ľahla si do vane. S pocitom úplného uvoľnenia zavrela oči a na nič nemyslela. Mala príliš veľa povinností a cítila, že to prestáva zvládať. Preto každý kúpeľ brala ako dovolenku niekde pri mori. Vždy si niečo vypustila a dopustila vriacu vodu. Až keď dopila čaj a mala úplne rozmočené končeky prstov, sa zdvihla a dala na seba župan. Premýšľala, čo si dá jesť, no vedela, že v chladničke toho už veľa nie je. Nakoniec sa rozhodla pre špenátovú polievku s vajíčkami. Už bola tma, no nebolo ani päť poobede. Zažala si v izbe a začala sa venovať deke. Jemne ju oprášila a zašila roztrhnutú časť. Zakryla sa ňou a z nočného stolíka si vzala oba listy. Najskôr otvorila ten z rána. Odosielateľa nepoznala. Začala čítať prvé riadky a každou novou vetou sa jej hmla rozplývala do stratená. Začala si čoraz viac uvedomovať, že tie ťahy perom pozná. Kedysi, keď bola ešte dieťa, sa smiala kamarátke, že píše ako kocúr. Nezmenilo sa to ani po rokoch. Prstom si prešla po tvári a zotrela si slzy. Na záver listu bolo napísané, že práve dnes príde jedna pani s odkazom práve pre ňu. Hneď sa do neho pustila. Stáli v ňom len tri vety. Prvá: Pozvanie. Druhá: Miesto a čas udalosti. Tretia: Prines si so sebou človeka, ktorého máš úprimne rada.

Pri tretej vete sa zamyslela. Náhle si uvedomila, že veď ona nikoho takého ani nemá. Kolegovia v práci, to sú typickí intrigáni a s priateľom sa rozišla hneď ako zistila, že ju podvádza so susedou. A on bol ešte tak chorý, že sa ku nej presťahoval, a teraz už s tou pobehlicou čakajú druhé dieťa. Odvtedy nechce chlapov ani vidieť. Zostala však prekvapená, že nemá nikoho. Tridsiatka na krku a prázdny život vyplnený akurát množstvom práce za málo peňazí. Na moment ostala smutná. Akcia je naplánovaná deň pred Vianocami, ale kde, tak to nemala ani tušenia. V nočnom stolíku mala mapu mesta, no adresu tam nenašla. Už dávno zabudla, že názov miesta stretnutia „Pri Malinách“, je skutočne pri malinách a na druhej strane mesta. Bolo už neskoro. Do stretnutia ešte ostávalo niekoľko dní a ráno sa blížilo raketovým tempom. Zaspala s listom vo svojich rukách. Deň nadišiel veľmi rýchlo. Pracovala v malej firme na výrobu šalátov. V ich meste boli nesmierne obľúbené, tak sa mali čo obracať. Problémom v práci bolo to, že ženy medzi

sebou súperili o dvoch vedúcich a neustále si robili zle. V meste nebolo veľa pracovných príležitostí, tak sa Vierka snažila držať od toho boja čo najďalej, ale ako na potvoru, práve preto, že si tých mužov nevšímala, tak si ony všimali ju a súperili o ňu. Preto mala vždy nejaké pozvanie v schránke. V práci mala na starosti kontrolu kvality a mnohokrát musela zvýšiť hlas na svoje kolegyne, pretože ich výkon bol lajdácky. Sama však chcela robiť niečo iné. Keď bola ešte dieťaťom, tak snívala o balet, no na balet sa dostali len dievčatá z bohatých rodín a ona bola polosirota a piatimi súrodencami. Po čase prestala snívať úplne a uzavrela sa do seba. Až po rokoch, keď mala pätnásť, sa zamilovala do šuhaja, ale sklamala sa. Celý jej život bol zakrytý akousi hmlou nepodarených náhod a nevedela sa z toho nejako dostať. Odbilo sedemnášť hodín a odcvakla si odchod. Butik so šatami zatvárali o osemnásť, tak sa tam rezkým krokom vybrala. Cestou sa zastavila aj v potravinách, aby si mala čo navariť. Našťastie bolo počasie ako tak znesiteľné a nad ňou už svietilo nebo plné hviezd. V butiku blúdila pohľadom po šatách, ale nevedela si vybrať. Až keď odhrnula dvoje, ktoré sa jej nepozdávali, tak našla svoju veľkosť a boli ako z inej galaxie. So strachom nazrela na cenovku a ostala prekvapená. Čakala cenu jej celej výplaty, ale stáli ani nie polovicu. Neváhala. Vzala si ich do kabínky a sedeli jej ako uliate. Predavačka bola tiež ohúrená a spravila jej zľavu aj na náhrdelník a náušnice. Šťastná sa vybrala domov. Kráčala opatrne, aby si nezašpinila šaty a neroztrhala sa jej taška s nákupom. Čo čert nechcel. Kúsok pred bytovkou sa okolo nej prehnalo auto a ošpliechalo ju špinavým snehom a vodou z cesty. Oproti cez ulicu práve vchádzal jeden mladík do vchodu a zazrel ako ostala bezradne stáť. Neváhal a podišiel ku nej. Podal jej čistú vreckovku a podržal jej šaty s nákupom. Vierka bola prekvapená a nečakala takúto reakciu od človeka, ktorého nikdy nevidela. Povedala len jediné: „Ďakujem.“ Poklonil sa ako správny gentleman a ponúkol sa jej odnieť veci až domov. Nevedela ako reagovať, tak len pokývala súhlasne hlavou. Nebola zvyknutá na milé a nezištné gestá ľudí. Prišli pred jej vchod. Podal jej veci a už sa chystal na odchod, keď sa ho spýtala, že ako sa volá. Dali sa do rozhovoru a ani mráz im nevadil. Bolo im príjemne. Za pol hodinku sa rozlúčili a obaja mali pozitívny vnútorný pocit. Znova si spravila svoj milovaný čaj a dala si kúpeľ. Začala variť zapekané zemiaky sa vajíčkami a párkami. Ešte mala domáce zavárané uhorky, tak si pochutnala. Znova a znova si čítala tie listy. Hľadala v nich odpoveď na otázku, že kde sa nachádza daná adresa. Myslela i na to, že nevedela ani prečo práve ona je pozvaná. Vzala si ceruzku a papier. Pomaličky vytvárala krásne obrazce, do ktorých vpisovala svoje nové prania. Uprostred nakreslenej dlane doslova svietilo jediné: „Byť aspoň raz viac ako pár dní šťastná.“

Keď chcela do malička vpísať jeho meno, tak v celom vchode vypadol prúd. Začala sa sama od seba smiať až si pripadala bláznivá. Sedela v tme a pozerala cez okno na vchod, kde žil on. Ani len netušila, že aj on vtom momente pozerá na okná jej vchodu a v duchu hádal, že na ktorom poschodí býva.

Zima sa opäť pripomenula a začalo silno snežiť. Do rána bolo ešte ďaleko, ale obaja vedeli, že do práce to bude ťažká cesta. Tak aj bolo. Cez noc napadalo pol metra snehu a ten, kto mal auto, len tipoval, že kde včera zaparkoval. Stalo sa, že sused odhrnul druhému susedovi auto a ani o tom nevedel. Vierka tie starosti nemala. Obula si svoje čizmy s malými klinčekmi na podrážkach a ešte v tme sa vybrala do práce. Za tri dni mala byť tá akcia a stále v sebe pátrala po odpovedi, kde vlastne to má byť. V robote sa spýtala kolegyne, či náhodou nevie, kde sa nachádza také miesto, ale ani ona nemala páru. Ďalší pracovný deň utiekol ako voda. Keď prechádzala okolo jeho paneláku, tak nevedomky spomalila a čakala, či sa ukáže, ale ani po pár minútach o ňom nebolo ani pamiatky. Zostala na moment smutná, ale i tak pokračovala domov. Večer si obliekla tie krásne šaty s množstvom zlatých nití, pretkaných do podoby nebeskej oblohy. Po maminke mala ešte krásne črievičky, ktoré sa ku nim veľmi hodili. V byte mala len jedno malé zrkadlo, ale pre ňu dokonale stačilo. Len stále nevedela ani kam má ísť a čas sa krátil. Ďalší deň znova nakúpila a na počudovanie stretla svojho milého neznámeho pred jej vchodom. Zarazila sa a ostala v nemom úžase.

„Prepáč, ale nedalo mi to. Musel som zistiť, kde bývaš, teda na ktorom poschodí. Pozeral som hodnú chvíľu na zvončeky, ale ani za toho neviem, že kde to si.“ S úsmevom mu ukázala stredný zvonček s priezviskom Ladislavová.

„A teraz si na rade Ty!“ Začali sa spontánne smiať.

Cestou k jeho vchodu dostala nápad.

„Počuj Ivan. Za dva dni mám ísť na jednu akciu a neviem kde mám ísť.“

„Nechápem. Máš ísť niekam a nevieš kam? To je nejaké divné.“

Rozpovedala mu, čo mala v schránke a ešte aj o tej tajomnej pani.

„Dobre tak mi teda povedz ulicu. V meste sa vyznám veľmi dobre.“

S malou dušičkou mu povedala : „Pri malinách.“

Chvíľku premýšľal a potom to prišlo. Oči sa mu rozsvietili ako vianočný stromček.

„Mám to! Keď som bol ešte malý, tak som žil na opačnej strane mesta. Tam je jedno miesto, kde rastú maliny. Je to jediné miesto v celom našom mestečku. To sa tak volá, pretože je tam aj veľká sál na oslavy!“

„To fakt?“ Neveriacky krútila hlavou a potom jej to došlo. Veď tam sa s kamarátkou vždy vybrali a cez okno pozerali na tie deti, ako tancujú balet. Už si bola istá, že je to správne.

„Smiem ešte jednu otázku Ivanko? Vieš v pozvánke stojí, že mám prísť s niekým koho mám rada, na kom mi záleží, ale ja nemám nikoho. Máš priateľku alebo ženu? Ak áno, tak

nebudem ani túto tému ďalej rozvíjať. “ Nepovedal nič, len pokrútil hlavou na znak toho, že nemá.

„ Hm, tak ja ani neviem ako sa spýtať.“

Skočil jej do reči.

„ Ak to správne chápem, tak si praješ, aby sme šli spolu na tú akciu?“

Teraz nepovedala nič ona, len s očami vyjadrila súhlas.

Súhlasil. Dohodli sa na hodinu, kedy sa v ten deň stretnú a čo si oblečú. Obaja boli ako malé deti, ktoré sa tešili z maličkostí. Ani on a ani ona netušila, že majú za sebou podobný život a v srdci jediné pranie – byť viac ako pár dní šťastný. Doslova odrátavali hodiny až nadišla tá chvíľa. Vierka nemala ani potuchu, čo ju tam čaká, no mala z toho dobrý pocit. Ivan si pripravil smoking, ktorý mal po otcovi a objednal taxi pred jej vchod. Nechcel, aby šli v tej zime pešo. Vyšla z vchodu a nemohol si pomôcť. Pobožkal jej ruku a pošepkal: „ Si krajšia ako princezná!“

„A Ty ako kominárov syn! Pozri čo máš na líci?!“ Zarazil sa a nechápal. Vybrala papierový kapesník a utrela mu sadzu. Nasadli do taxíka a nechali sa odvieť na druhú stranu mesta. Už z diaľky videli, že sa v sále svieti, tak im obom odľahlo. Vystúpili a vo vestibule si odložili veci. No prišla dilema. Nevedela, či má ísť do vnútra a hlavne čo od toho má reálne čakať. Náhoda ju však predbehla.

„ Ja som vedela, že prídeš. Vždy si bola zvedavá!“

Vierka sa otočila a spoznala svoju milovanú priateľku Petru. Skočili si do náručia.

„ Povedz mi Vierka, prečo sme sa pred pár rokmi prestali spolu baviť?“

„ Lebo som bola hlúpa a myslela som si, že mi chcú všetci ublížiť.“

„ Ty fakt nie si normálna! A povedz mi, kto je tento šarmantný muž po Tvojom boku?“

Predstavili sa a pomaličky vošli do sálu. Bol presne taký, aký si ho pamätala.

„ Petka povedz mi prosím Ťa o čo tu ide?“

„ To by si chcela vedieť, však? Náročky som to spravila tak, aby si prišla prvá a mohli sme sa na moment porozprávať. Všetko podstatné sa udeje o polnoci. Veľmi mi na Tebe záležalo a nikdy som nezabudla na to, ako si tancovala vo vchode a išlo Ti to dokonale. Ale o tom až neskôr. Povedz mi ako si sa tie roky mala?“ Postupne sa zarožprávali tak, že si Ivan pripadal ako piate koleso na voze. Vnímal však to, že ju mala Petra nesmierne rada a to, čo pre ňu spravila, je niečo, čo sa už dnes vo svete priateľov ani nerobí. Sám bol zvedavý, ako sa to všetko vyvinie.

Dialóg prerušil ďalší človek, ktorý opatrne vošiel do sály. Bola to najstaršia Vierkina sestra.

„Ako sa Ti to podarilo?“ S pozitívnou výčitkou pozrela na Petru.

Postupne prišla celá jej rodina. Nevideli sa roky. Energia v sále dostávala tie správne otáčky a dokonca prišli i kamaráti z detstva.

„Zabudla si žiť Vierka. Nieкто, kto Ťa pozná ešte dlhšie, mi pred pár mesiacmi poslal list. Zarazilo ma, že z mojej Vierušky sa stala len socha a musela som niečo vymyslieť. Pozhľadala som kontakty a každému napísala. Aj pre mňa je otázkou, či prídu všetci. A chceš vedieť, kto je ten človek, ktorý mi napísal? Príde pred polnocou.“ Ten čas sa blížil. Ivan spoznával ľudí, pre ktorých Vierka znamenala veľmi veľa. Z niektorých mal zmiešaný pocit, ako napríklad z jej bratov. Ona ho tiež uistila vtom, že majú problém s pitím, ale to ide už od malička, kedy sa museli v podstate pretĺkať životom. Zatancovali si. Tesne pred polnocou vošla do miestnosti jej kolegyňa z práce. Práve tá, o ktorej si myslela, že ju najviac nenávidí. Podišla ku nej a objala ju.

„To si nečakala, však?“

„Určite nie. Ja som si myslela, že ma nenávidíš!“

„Ale kde. Len som mala záľusk na vedúceho Jara, ale našťastie som si skoro uvedomila, že je to blb. Medzi nami je to také blbe preto, že sama som veľakrát nervózna a mrzí ma, že práve Ty si to vždy odo mňa zlízneš. Petru poznám dlhé roky a vždy keď som sa s ňou stretla, tak sa na Teba pýtala. Až raz som to nevydržala a poslala som jej list, že sa strácaš a už nie si taká ako na začiatku, keď si prišla do práce. Chceli sme Ťa potešiť, aby si si nemyslela, že si v živote sama.“

Vierka sa rozplakala. Petra s Jarkou ju objali a postupne prišli všetci a spravili jedno veľké kľbko. Každého ten moment vzal za srdce. Ivanovi tiež tiekli slzy a on čakal na to, aby si ju vzal do objatia a sám jej vypovedal objatím, ako si váži tento zázrak. A to nebolo ešte všetko. Presne o polnoci prišiel šéf baletu ich mesta a dal Vierke možnosť si zatancovať s jeho kolegami a kolegyňami.

Nadišiel vianočný deň a srdcia sa naplnili láskou....

Brieždilo sa. Krajinu pokrývala súvislá vrstva snehu a do neho sa zabárali nohy troch priateľov. Tesne pred Vianocami sa vybrali na túru a ich cieľom bol kopec nad ich dedinkou. Do batohov si nabrali slaninu, špekačky, či slivovicu na zahriatie. Neponáhľali sa. Vedeli, že do obeda sú hore a potom si môžu spraviť oheň pod prístreškom, ktorý postavili ešte ich otcovia. Tradícia výstupu na najvyšší vrchol v okolí vznikla veľmi dávno a všetci traja ju počuli ešte od svojich už nebohých starých otcov. Cieľom bolo zaspomínať si na ten rok, čo pomaličky končil, priviesť aj dobroty pre zvieratá a vyhliadnuť nejaké popadané vetvičky pre dekoráciu domovov. Po ceste mali tri krmelce a do každého mali pripravenú soľ a nejaké ovocie, či zeleninu. Smer poznali naspamäť a vedeli, že tam trafia aj bez mapy a značiek. Janko, Tadeáš a Miroslav držali v rukách palice na udržanie stability a sem tam si robili navzájom zle, keď práve tou palicou dočiahli najbližší konár stromu, na ktorom bol sneh a buchli do neho v momente prechodu nejakého priateľa. Cesta ubiehala a boli zarožprávaní. Znenazdajky začuli výkrik človeka. Mysleli si, že niekto padol zo svahu alebo sa šmykol tak nešťastne, že sa zranil. Neváhali a utiekali tým smerom odkiaľ prišiel výkrik. Odhadovali vzdialenosť na nejaký kilometer azda kilometer a pol. Vždy sa na moment zastavili, aby vedeli presne určiť, že majú správnu orientáciu smeru. Za pol hodinu už boli na čistinke, ktorá bola posiata šlapajami človeka. Pozerali pozorne, či na snehu neobjavia krv, ale všetko vyzeralo v poriadku. Dokonca i šlapaje mali normálny smer a neboli nijak prerušované. Kúsok za otvoreným priestranstvom sedel človek a držal si ruku. Opatrne ho okríkli, aby sa nenaľakal a ešte viac si neublížil.

„ Dobrého zdravia nech Vám Pán Boh dá priateľu! Stalo sa Vám niečo?“

Starší muž sa ku nim otočil.

„ Ale chlapci. To nestojí za reč! Len som tu rúbali drevo pre mojich vnukov a vnučky. Dnes mi majú prísť na návštevu, keďže na Vianoce budú v meste a ja ostanem sám, tak aspoň dnes ma prídu pozrieť. No a posledné dni som mal bolesti. Nevládal som sa ani postaviť z postele, tak mi došlo drevo. Dnes som musel nejaké narúbať, no a tak ma seklo, že neudržím ani sekeru.“

„Ujo, kde bývate? Nechajte. My Vám pomôžeme a narúbeme Vám aj na viac ako pár dní. Mali sme ísť tam na ten kopec, ale čo to. Najpodstatnejšia je pomoc človeku.“

„ Ja Vás poznám! Viete kto začal ten výstup na Lopášovie? Ja s Vašimi dedkami. Chodili sme po horách a chránili ich pred pytlakmi. Našťastie ten rod z druhej strany pohoria už vymrel, a teraz je tu pokoj. I moje deti som brával na výhľad, ale keď sa presťahovali do mesta, tak najskôr to bolo raz za dva, potom tri roky a nateraz len prídu. Porozprávame sa a za pár hodín odídu. Neviem, či som ich zle vychoval alebo to robí prostredie v meste, ale nejako sme sa rokmi odcudzili. Ale dosť o negatívnom. Chlapci, no ale ako sa Vám odvdáčim, veď ja nič nemám!“

„ Stým si nerobte starosť. Máme ešte dostatok síl a nerobíme to, lebo chceme zarobiť, ale pomôcť.“ Odpovedal mu Miroslav.

Dali sa do roboty. Za hodinu narúbali toľko dreva, že sa museli dvakrát otočiť. Pri poslednej otočke ostal Tadeáš s pánom a pomohol mu prezliecť sa do teplého oblečenia a hlavne suchého.

Navaril litre šípkového čaju a rozhodol sa, že mu nechajú všetko, čo mali pripravené na opekačku. Doma majú dostatok, tak vybral z ruksaku slaninu a zavesil mu ju na hák. Slivovicu dal do skrine a chleba do piecky, aby bol teplý, keď príde jeho rodina. Podobne vykonali aj jeho priatelia a pomohli mu aj niečo dobré navariť. Tesne pred obedom prišla rodina a ony sa pobrali domov. Tento rok im výstup nevyšiel, ale nikomu to neprekážalo. Chytili sa za ramená a pomaličky zišli do dediny.

Nadišiel Štedrý Večer. Piecky boli rozpálené a hrnulo sa z nich veľa dobrôt. Tesne pred zotmením, si všetci posadali za štedrovečerný stôl. Pomodlili sa a zaspomínali aj na tých, ktorí ich opustili a už nie sú s nimi. V celej dedinke zavládol krásny pokoj. Nadišiel čas polnočnej omše. Priatelia aj s rodinami usadli do lavíc a čakali na farára. Ani si nevšimli, že cez hlavný vstup prišiel práve ten starší pán a dokonca s celou rodinou. Spozorovali ho až keď bol na ich úrovni a úprimne sa potešili, že s ním deti a vnúčence ostali. Syn ho podopieral a pomohol mu pod kríž Ježiša Krista. Akoby sa stal zázrak a všetci naraz stíchli.

„Milí priatelia!“ Rozhovoril sa.

„Včera sa mi prihodila nádherná vec. V túto chvíľu by mal kázať niekto iný, ale pán farár mi povedal, že bude pre neho radosť, keď si aj on už konečne vypočuje niekoho iného, ako seba samého.“ Ľudia sa zasmiali a znova pokračoval.

„Sami viete, že žijem na samote pod horou. Moja milovaná Mária mi odišla do neba presne pred piatimi rokmi. Ostal som sám a deti sú v meste. Nemám to ľahké, ale kto to má dnes ľahké. Nikto. A včera sa mi stal zázrak. Mali mi prísť deti aj vnúčence

a ja som nevládal narúbať ani drevo. Niekoľko dní som ostal na váľande nevládne ležať. V ten deň som sa však vybral do lesa a chcel som aspoň na ten deň priniesť pár kúskov, aby som mohol zakúriť. No bolesť ma premohla. No za pár desiatok minút ku mne prišli traja dobrí muži. Brali to ako normálnu vec mi pomôcť a dokonca aj kvôli mne nešli na výstup, ako to robia už roky rokúce. Nechali mi dokonca jedlo a pomohli s varením pre mojich milovaných. Odišli a nič nežiadali. Pre mňa sú ako darom z nebies. Keď som toto vyrozprával mojim deťom, tak sa rozhodli, že u mňa ostanú aj na Vianočný večer a na druhý deň sa vyberieme na horu. Preto sa pýtam, kto by šiel s nami?“

Ako na povel, sa zodvihli všetci a vtom momente všetkým vyhrkli slzy šťastia. Traja chlapi sa postavili a objali starca. Vytvorili jednu dlhú reťaz a začali spievať tichú noc. Ten moment sa vpísal do dejín obce ako „Poklad vianočný.“

O čom snívajú hviezdy? Sledujúc ľudské osudy a ich hlúpe rozhodnutia. Čo si tak myslia tie body ľudských prianí?

Zamyslel sa Anton hľadiac na Venušu skrz svoj teleskop. Sadol si a zabalil do deky. Len tak bol a nechal sa unášať myšlienkami neurčitosti. Dnes si našiel oznam na stole. Jeho milovaná odišla za nejakým Arabom a nechala ho samého s dieťaťom. Otočil sa a nazeral cez balkónové okno do bytu. Adriánka spala zababušená až po uši a nevedel, ako jej má povedať, že jej mamina ich opustila. Tak veľmi ju nechcel raniť. Veď mala len šesť rokov a v škole je ani nie tri mesiace. Znova vstal a „oprel“ svoj teleskop na hviezdy. Hľadal v nebeskej diaľke to, čo stratil v tomto svete. Stále nedokázal prijať tú predstavu, že by to mohla byť pravda. Čím viac nazeral na svet za obzorom, tým viac si dokázal pospájať tie indície, ktoré ten list potvrdzovali. A to len pracoval, aby mohli mať konečne spoločné bývanie. Ten vysnívaný dom, o ktorom tak veľmi rozprávala. S maličkom nervózne búchal o zábradlie. Bola mu už zima, tak schoval všetko do kufru a opatrne vošiel do izby. Už chcel otvoriť izbové dvere, keď vtom sa spod periny ozvala jeho milovaná Adriánka.

„Ocko? Kedy príde maminka?“ Na mieste stuhol. Nebol na to pripravený. Sadol si ku nej. Odhrnul jej paplón a prešiel jej prstami vo vlasoch a pobožkal ju na ne.

„Anjelik môj. Nevieť ako to povedať. Sám ešte ani neviem, čo sa s maminkou stalo. Obaja sme však už dlhšie vnímali, že ani o Teba a ani o mňa nemá záujem. Je to smutné, keď sme dávali všetko dobre, čo je v nás. V živote človeka však príde moment, keď sa v ňom niečo zlomí a následne vykročí do prázdna. Nevieť, či ma chápeš, tak to skúsím povedať inak. Maminka sa zachovala ako Macocha z rozprávky Popoluška. Zaujímal sa len o seba a nakoniec sa rozhodla odísť. Je to smutné, ale v podstate sa nič nemení. Aj Ty, i ja, ju ľúbime, nech

spravila akúkoľvek hlúposť. Možno sa časom uvedomí a príde na to, koho opustila a príde domov. Dovtedy musíme držať spolu a budeme si tým, čo sme neustále. Ja Tvojím milujúcim otcom a Ty moja úžasná dcérka. Jasné? Tak sa mi už netráp.“

„ Oci a odišla preto, lebo som niečo zlé spravila?“ Zarazil sa. Ň

„ Nie. Ty si spravila a robíš všetko najlepšie ako vieš a aj preto Ťa tak ľúbim. V maminke nastala chyba. Nie v Tebe a ani vo mne. Ak chceš, tak dnes Ti dovolím si ku mne ľahnúť do spálne.“

Vzal ju do náručia aj s jej milovaným mackom. Opatrne prešiel do spálne a ľahli si.

Ráno prišlo veľmi skoro. Keďže bola sobota, tak Adriánka nemusela ísť do školy a aj Anton mal voľno. Vybrali korčule na ľad a šli sa do mesta vyblázniť. Cestou domov sa zastavili v obchode, ktorý mala rada ich milovaná Ľudmila. Napadlo ich kúpiť jej darček pod vianočný stromček. Vo výklade boli traja anjelikovia. Vzali ich a nechali ich zabaliť. Zbehli do škôlky stromčiekov a jeden vybrali. Anton miloval tradičné Vianoce a celú tú atmosféru. V aute si spievali koledy a vymýšľali nové slová k melódií. Na obed spolu navarili špagety. Vybrali z auta stromček a bol aj pre stojan a ozdoby v pivnici.

„ Prvá vianočná guľa je na Tebe. Zaves ju na mieste, kde dáme aj maminke toho anjelika.“ Zavesila ho úplne vpredu, aby to maminka hneď zbadala.

„ Aby maminka už nikdy nestratila smer!“ Rozplakal sa a objal ju najvrúcnejšie ako to milujúci otec dokáže.

Dni sa mínali. Postupne nakúpili všetko na Vianoce. Dokonca spolu aj piekli medovníky. Trošku im prihoreli, ale to im vôbec nevadilo. Deň pred Štedrou nocou, začalo snežiť. Anton si vzal dovolenku, aby mohol

byť neustále s Adriánkou. Sánkovali sa. Ťahal ju po kopci a aj jej spolužiakov. Von vyšli aj ostatní rodičia a skončilo to skvelou guľovačkou detí proti rodičom. A samozrejme deti vyhrali. Nadišiel Štedrý Večer. V napätí sedeli za stolom. Maminka však neprišla. Boli smutní. Roky sa míňali, no na maminku nezabudli a každé Vianoce jej dali pod stromček anjelika. Andrejka vyrástla a začala chodiť na strednú školu. Anton bol bez partnerky, pretože stále, i po toľkých rokoch ju miloval. Jeho Ľudmilu. Adriánka vnímala ako sa pred Vianocami vždy zmení ocinova nálada. Snažila sa ho potešiť, no i ona mala v sebe prázdnotu. Prebýjali sa životom, ako sa len dalo. Tieto Vianoce neboli iné. Nervózne čakali, či predsa len sa nestane zázrak. Pozerali na vchodové dvere, ale nič sa nedialo. Najedli sa. Obloha bola jasná a plná hviezd. Rozhodli sa pozorovať oblohu. Sedeli na balkóne a sem tam pozerali cez okulár. Znenazdajky počuli zvonček zo spodu. Namierili teleskop tým smerom. Nemohli uveriť svojim očiam. Raketovým tempom zleteli dole a skočili jej do náručia. Ona nechápala. Myslela si, že ju nenávidia. Rozplakali sa. Na nič sa nepýtali, len boli šťastní, že sa im vrátila domov.

Ľúbili ju.

Z hĺbky jaskyne sa ozývali rôzne zvuky. To dvojica priateľov hľadala vhodné miesto na zlaňovanie do už roky uzatvorenej štoly Manta. Kúsok za Sao Tomé ležalo pohorie Grigé a v ňom tisíce jaskýň po zlatokopoch. Po okolí sa rozprávali neskutočné príbehy, ako tam ostalo zavalených niekoľko desiatok až stoviek hľadačov „šťastia.“ Dokonca i taká príhoda koluje, že niekto si v jednej jaskyni nad riečkou Kantala uzavrel závalom, pretože tam bolo veľmi veľa zlatých žíl. Zo strachu o svoj život, to tam zasypal a odišiel nevedno kam. Prešlo vari dvesto rokov, ale stále sa nájde dosť bláznov, pre ktorých je riskovanie vlastného života úplne prirodzené. Práve tam, kde sa hovorilo o závale, sa podarilo nájsť jaskyňu, ale jej hĺbka bola nesmierna. Patrila ku najhlbším v krajine. Nikto sa tam sám neodvážil a aj títo dvaja priatelia mali pred ňou veľký rešpekt. Najväčším problémom, s ktorým sa spájal život ľudí zo Sao Tomé, bol nedostatok pitnej vody. Počas tej zbesilej ťažobnej horúčky sa stal zrejme niekde zával a prerušil podzemnú rieku do doliny. Tak mal každý obyvateľ studňu, ale už roky prázdnu. Krajina sa premenila za tie roky na nepoznanie. Vlhá stromom, lúkam, zvieratám, chýbala. Z úrodných zákutí plných vegetácie, sa stali len prašné pustatiny. A za všetko mohol jediný druh – človek.

José s Paulitom však nehľadali vodu, ani zlato. Boli to bádatelia a nepochádzali z danej oblasti. Veľa čítali o zničenom ekosystéme danej krajiny a chceli vidieť ako sa dokáže zmeniť príroda za pár stovák rokov. Pri štole Manta si spravili tábor. Stačil im jeden stan a nevelké ohnisko. Staručké auto mali odstavené pod kopcom. Pre istotu si priniesli viac horolezeckých lán a výstroja, ako bolo u nich zvykom. Nemali ani tušenia, čo môžu čakať.

Prvý deň nanosili na miesto, kde je jaskynný dóm, veľa vecí, aby sa nemuseli zbytočne zdržiavať počas zostupu do hĺbky na jej konci. Skoro ráno druhého dňa sa už Paulito spúšťal do tej hĺbky. Mali aj baterky, ale tie nedokázali tú tmú presvietiť a nedosiahli na dno. Najskôr hodili kameň, ktorý si zväžili a rátali koľko sekúnd bude trvať, aby dopadol. Trvalo to desať sekúnd. Váha telesa bola dve kila a preto vedeli, že to bude veľmi dlhý zostup. Odhadovali to na 150 až 170 metrov. Ich najlepší výkon bol doposiaľ 50 metrov v Campa de Nico. Mali trošku obavu, ale keď už sa na to dali, tak to chceli aspoň skúsiť. José všetko zaistoval a dohliadal, aby sa priateľovi nič nestalo. Vedel, že steny jaskyne sú vlhké a klzké. Práve preto popúšťal pomaly a opatrne. Sledoval aj to, či sa niekde lano nezachytáva a nederie.

„Ešte ma pusť! Ozývalo sa z čiernoty.“ Paulito nechával každý meter skobu, aby mali zabezpečený výstup hore a neostali tam naveky. Vždy si zobral kameň a hodil ho dole. Čas dopadu sa krátil. Tesne pred desiatou ráno sa lano uvoľnilo a Paulito na signál úspešného zlanenia trikrát trhol lanom. Otvoril si konzervu s jedlom a najedol sa. Vypil liter vody a rovnako ako José, i on robil zabezpečenie priateľovi. Ijemu to trvalo vari dve hodiny. Odpočinuli si a po pol hodinke sa vybrali do neznámych miest tohto priestoru. Neprešlo však ani pár desiatok minút a Paulito buchol Josého po ramene.

„Počuješ? Akoby bol niekde na druhej strane vodopád alebo veľká rieka.“ Započúvali sa. Pokračovali tým smerom odkiaľ šiel ten zvuk. Zastali na rázcestí. Vľavo to vyzeralo priechodnejšie, ale napravo sa dalo cez úzky priestor dostať na miesto, odkiaľ počuli

ten ohlušujúci náraz vody o steny jaskyne. Zanedlho stáli pred prvým problémom. Zával.

„ Máme tie malé T.N.T, však? “

„ Jasné, ale musíme sa dostať čo najďalej a odporúčam ísť naspäť na rázcestie. Pripravím to. Natiahnem zápalnú šnúru a pre istotu si dva alebo tri ešte nechám. Tak počkaj. Ty ťahaj šnúru, ja ich vložím do medzier a keď potiahnem, tak to zapáliš.“ Za chvíľku boli hotoví. V momente, keď si ľahli do priestoru, kde boli v bezpečí, sa zával rozletel na milión kúskov. Počkali pokiaľ opadne prach a s očakávaním vyšli von. Zacítili vôňu vody. I ju jasne počuli. Keď prešli cez zával, zbadali niečo, čo ešte nikdy nevideli. Obrovské jazero sladkej vody.

„ Tak tu sa tá voda stratila! Len ako ju dostať k ľuďom. A hľa pozri tam!“ Ukázal na miesto odkiaľ padali lúče na hladinu. Vari dvadsať metrov od nich sa voda opierala o skalú, no tá bola silnejšia, ako jej sila.

„ Musíme to spraviť opatrne, aby sme nezaplavili celé mestečko a vlastne kompletnú dolinu. Azda by bolo využiť tie dva zostávajúce dynamity a vložiť ich do dvoch rôznych dier. Tým by sme spravili to, že by sa voda dostala von, ale nie tak, aby niečo zničila.“ José súhlasil. Vyšli na stenu a odrezali dlhú časť lana. Pretiahli ju cez dva otvory, ktoré boli vhodné na zväčšenie. Vyšli von. Opäť sa najskôr najedli a odhadom hľadali pretŕčajúce lano. Bolo vari pol kilometra od miesta vstupu. Presne nad vyschnutým korytom rieky. Nasadli do auta a prešli si vari dvadsať kilometrov po koryte. Keď sa uistili, že tam nikto nežije a je tam bezpečne, tak sa vrátili. José vložil do vyznačených otvorov T.N.T..

Radšej sa vzdialili. Šnúra iskrila a rýchlo sa blížila ku miestu kontaktu. Schovali sa za veľký kameň a zapchali uši. Nebola to veľká rana, no stačila, aby prerazila dostatočnú dieru na uvoľnenie vody. Skala sa postupne rozpadala a voda oživila staré koryto rieky. V západe slnka vyzeral tento úkaz ako z iného sveta. Všade sucho a uprostred ničoty, zázrak života. Priatelia si tľapli dlaňami. Boli šťastní, pretože vedeli, že ak tá rieka bude tiecť viac ako pár dní, tak sa sem opäť vráti život. Sami aj zabudli, že boli Vianoce. Vtom teple na to vôbec nemysleli. Ľuďom dali najkrajší dar, aký mohli dať. Studne sa znova naplnili a za pár mesiacov už to bola krajina plná života a smiechu. A doteraz nikto ani len netuší, prečo sa voda stratila a znova vrátila. To zostane navždy tajomstvo ich priateľstva.S

L'udskost' uprostred divočiny

„ Stalo sa to už dávno. O tom príbehu som počul ešte keď som bol mladý skaut. Rozprával mi ho môj otec. Ako tak v duchu rátam, tak to už bude aj dvadsať rokov. Ak chcete i ja Vám ho dnes vyrozprávam.“ Rozhovoril sa najstarší člen výpravy, ktorá stanovala v hlbokom lese, ďaleko za mestom, v ktorom všetci žili.

Nebolo nikoho, kto by mal čo i len negatívnu myšlienku na odmietnutie tejto príhody. Všetci milovali rozprávania uja Tonyho. Nebol to ani tak ujo, ako otec, ktorý práve vtom lese prišiel o svojho jediného syna. O tej nehode vedel len jeho priateľ, ktorý s ním každý rok šiel zapáliť sviečku. A práve s Johnom organizovali výlety do hôr pre deti, o ktorých vedeli, že ich rodičia nemajú na drahé dovolenky. Tony chcel aspoň takto pomáhať, i keď to sám mal nesmierne ťažké.

Na moment sa zamyslel. Jeho pohľad nejavil známky duchaprítomnosti. Netrvalo to dlho a znova bol v prítomnosti. Uprostred lesa, kde sa okolo neho dialo divadlo, ktoré si tak veľmi prial prežívať so svojím synčekom Petrom. Vedel však, že musí kráčať ďalej, tak ako to učil aj svojho milovaného. Rozhliadol sa okolo seba. Po pravici sedel Johny a všade navôkol bolo desať detí. Ich tváre boli ožiarené doslova menšou vatrou. Všetci držali v rukách nejaké palice a na ich koncoch boli špekačky, slanina. Zavrel oči a začal rozprávať to, čo si toľké roky schovával práve pre túto príležitosť.

„ Kedysi tieto lesy nepatrili nikomu. My belosi sme sem prišli až koncom sedemnásteho storočia. Tento les, rieky, hory, zvieratá, či jazerá. To všetko bolo slobodné a nespútané. Žili tu ľudia. Indiáni z kmeňa Navara. Z tohto sveta si brali len to, čo potrebovali. Nezabíjali pre radosť, ale pre potrebu. Snažili sa vychádzať s každým, kto ku nim prišiel a zbrane mali len preto, že nimi lovili zver. Keď sem prišli belosi, tak takmer celý kmeň vyhubili.

Priniesli sem choroby a hlavne nenávisť. Pláne boli plné zubrov, krásnych koní a rieky plné rýb.

To, čo tu bolo od nepamäti, to dokázala naša rasa vyhubiť za niekoľko desiatok rokov. Keď im nestačili vraždy zvierat a indiánov, tak sa začali zabíjať medzi sebou, pretože v tunajších horách objavili zlato. Prišlo sem asi všetko zlo, ktoré na tomto svete existuje. Dnes sa píše rok 1936 a môj starý otec sem prišiel niekedy v polovici minulého storočia. Zhrozil sa, keď videl toľkú ľudskú zlobu. Zabudol aj na to, že chcel zbohatnúť a vzal si pár vecí, čo so sebou niesol. Nasadol na svoju kobyľku a dva dni sa nezastavil. Ako tak putoval, tak tretí deň sa ocitol na prekrásnom mieste. To miesto sa dnes volá Thornov kraj. Bola to časť hory, kde sa ešte ľudia nedostali. Bolo tak odľahlé a čisté, až sa rozhodol, že tam začne žiť. Nemal so sebou viac ako svoju kobyľku a pušku s pár nábojmi, jednu sekeru a stan. Ani len netušil, že práve tam sa schovali aj poslední z kmeňa Navarov. Netrvalo dlho a môj všímavý starý otec si začínal všímať, že ho niekto pozoruje. Bol ostražitý, ale na druhej strane si bol istý jednou vecou. Ten, kto ho pozoruje, tak mu nechce ublížiť, pretože by to už dávno spravil. Takto to šlo niekoľko týždňov. Jedného dňa, keď čistil svoju kobyľku, sa pred ním zjavil jeden z indiánov. Jeho meno bolo tuším Kre pio čche. Skrátené ho volali Pio. Zdvihol pravú ruku na pozdrav a úctivo sa poklonil. Akt úcty zopakoval aj môj dedko.

„ Pane vieme, že ste si nás už všimli. To my Vás pozorujeme už od Vášho príchodu sem. Prichádzam v miery a chcel by som Vás poprosiť, aby ste šli so mnou.“ Pozrel sa na mladíka a súhlasne prikývol. Vyhupol sa na koňa a nasledoval ho. Cesta im ušla veľmi rýchlo. Vari po dvoch míľach sa pred nimi otvorila čistinka uprostred lesa a na nej bolo zo dvadsať vigvamov. Zo desať detí sa hralo pri potoku a v momente, keď sa zjavil Pio s neznámym belochom, sa všetky vrhli ku nim. Pre ne bol neznámy a nemali tú vedomosť, ako dospelí, že čo sú belosi zač. Obaja naraz zoskočili z koní a vybrali sa do náčelníkovho vigvamu. Znova sa úctivo pozdravili a náčelník Trebchonke mu ukázal miesto, kam si má sadnúť. Priamo sa neznámeho belocha spýtal.

„ Biela tvár. Pozorujeme Ťa a vieme, že nie si vrah, ani hľadač toho žltého pokladu. Preto mi odpovedz. Čo tu hľadáš? My sme utiekli pred Vami, aby

sme zachránili kmeň a máme obavu, aby neprišli ďalší a nevyhnali nás aj z tohto miesta.“ Starý otec sa usmial a rozpovedal mu všetko.

Ako prišiel do osady a uvedomil si, že takto nechce žiť. Preto sa vybral len tak a našiel to krásne miesto, na ktorom túži žiť.

„ Zároveň pán náčelník Vás chcem ubezpečiť, že nikdy som neničil tento krásny svet. Milujem prírodu a vážim si aj Vás. Viem, ako ste celé tie roky prenasledovaní a nedovolil by som, aby ste museli znova odísť. Ak mi dovolíte tu ostať. Môžem Vás naučiť písať, čítať a hrať rôzne zábavné hry. Som aj bývalý doktor, tak by som Vám vždy veľmi rád pomohol, keď sa hocikto zraní alebo ochorie. Čo Vy na to?“ Súhlasil a spoločne si zafajčili fajku mieru. Čas utekal. Prešli mesiace a raz sa stala tragédia. Indiáni boli chytať lososy. Pár ich zišlo nižšie až ku rieke a tam zbadali mnoho zranených ľudí. Nikto nevedel, čo sa tam udialo. Ani jeden z nich nemal strelné poranenie. Rýchlo ich hodili na kone a za pár hodín docválali ku môjmu starkému. Bohužiaľ cestu prežili len traja a aj tí boli ťažko ranení. Jednou z nich bola krásna žena. Všetkých ošetril najlepšie ako vedel. Všimol si, že ich zrejme trafil blesk. Mal nazbierané liečivé bylinky a aj z látok, ktoré mu vyrobili indiánky, spravil obvazy. Pomaličky im dával piť a časom sa aj popáleniny začali hojiť. Prvá prišla ku sebe práve žena. Nemala ani potuchu, kde je a čo tam robí. Dokonca ani nevedela, ako sa volá. Všetci traja boli mimo spomienok. Doslova vtom nádhernom raji začali žiť odznova. Môj starý otec mal vtedy ani nie tridsať rokov. Muž v plnej sile a s láskou v srdci. Preto nebolo nič prekvapivé, keď sa zamiloval do ženy, ktorej dal meno Anna – Maria. Chlapi boli zruční a postavili tri ďalšie domy. Jeden z nich bola akási nemocnica a škola v jednom. Učili sa tam všetci, i deti z kmeňa Navarov. Postupne sa menila krajina a belosi si ju pretvorili pre seba. Zároveň však nechceli, aby o nich vedeli aj iní, preto nechodili nikam inam, ako do osady svojich priateľov – indiánov. Tí ich naučili svoju reč. Rovnako im ukázali, ako sa dá žiť v súlade s prírodou. Obaja belosi sa zamilovali do krásnych indiánok. Náčelník najskôr protestoval, no časom si uvedomil, že všetci preukázali veľkú empatiu ku kraju, kde žijú a i jeho ľuďom. Takto prešlo pár

rokov a stalo sa to, čo si neprial nik z nich. Do ich raja prišla kavaléria. Bolo to okolo roku 1863.

Pár indiánov na čele s Piom sa rozbehlo za náčelníkom a zároveň i mojim starým otcom. Ten už bol trojnásobný otec a jeho priatelia boli na tom podobne. Rozhodli sa konať a vybrali sa priamo oproti vojsku. Práve na mieste, kde sa stala tá nešťastná udalosť pred mnohými rokmi, sa rozkladal tábor plukovníka Grabela. Môj starký mal tušenie, že by mohlo vojsko strieľať, tak si na veľkú vetvu zaviazal bielu handru. Pomohlo to. Pricválal k nim a pýtal sa na veliteľa oddielu.

„To som ja. Volám sa plukovník Thomas Grabel. Myslel som, že tu nie je ani živej nohy. Kto ste Vy?“ Spýtal sa so záujmom plukovník.

„Volám sa Tony Auriel Gibbs. Pochádzam z Marylandu a spolu s pár priateľmi tu žijem už niekoľko rokov. Chcem sa Vás spýtať, čo tu robíte? Nebudem chodiť okolo horúcej kaše. Nažívame si tu ako v raji už dosť dlho a toto miesto, kde stanujete, je miesto veľkej tragédie, kde zomrelo niekoľko ľudí po zásahu bleskom. Zároveň neďaleko mňa žije niekoľko stoviek ľudí z kmeňa Navarov. Sú to skvelí ľudia a nikdy nebojujú. Naučili nás veľa a pomohli mne, i zachránili mojich priateľov a moju ženu. Preto ak máte plán im ublížiť, tak Vás prosím dohodnime sa na inom scenári.“

„Pán Gibbs je mi cťou Vás spoznávať. Zároveň Vás chcem ubezpečiť, že nie sme vrahovia a neprenasledujeme červenokožcov. Vypukla vojna. Bojuje sever proti juhu a my sami by sme neradi prelievali krv. Všetko sme tu čestní ľudia a máme moje slovo gentlemanna, že Vaším priateľom sa nič nestane. Ak je to i len trošku možné. Smieme sa ku Vám na pár mesiacov pridať. Veríme, že táto nezmyselná vojna za moment odznie a moji priatelia sa budú môcť vrátiť domov ku svojim rodinám. Určite nás hľadajú, ale nie tu. Po poslednej bitke sme prišli o stovku statočných mužov. Zostalo nás ani nie dvadsať. Či sme ušli z boja? Nie. Bitku sme dokončili, ale vzájomne sme si sľúbili, že už nikdy viac nebudeme prelievať krv iného človeka. Ja som obyčajný rezbár, no pred mesiacmi si ma zvolili za veliteľa. Nadriadení boli so mnou tak spokojný, až som dostal hodnosť plukovníka. No ja o také posty

nestojím. Preto prosím ja Vás, či môžeme ostať?“ Úpenlivo pozeral na môjho starého otca.

„ Vy pane Grabel pôjdete so mnou za náčelníkom. Samozrejme bez zbrane, a keď on privoľí, nedbám. Súhlasíte?“ Plukovník len prikývol hlavou. Hneď sa vybrali do kopca a náčelník Trebchonke si ho vypočul.

„Páni mám z toho obavu. “ Rozhovoril sa.

Čo keď Vás sem prídu hľadať a nakoniec nás všetkých zabijú? Máte na to nejakú odpoveď, pretože keď ste sem prišli Vy, i náš pokrvný brat Tony, tak sem môže prísť i ten, kto Vás bude hľadať. My nestojíme o vraždenie. To sme si zažili pred mnohými rokmi a skoro vymrel celý náš kmeň. Moji rodičia nás deti schovali do jaskýň a kázali nám tam ostať niekoľko mesiacov. A pokiaľ sa nevrátia, tak jednému z najstarších detí ukázali cestu sem, aby sme začali odznova, ale s rovnako čistým srdcom. Ten najstarší z detí, som bol ja. Zaviedol som ich sem a bol som sa pozrieť i na miesto, kde som vyrastal. Všade bolo mŕtvoločné ticho a všetci boli mŕtvy. Všetko vypálené. Mám strach. Preto sa pýtam. Akú mi dáte záruku, že sa to nezopakuje? Hodnú chvíľu bolo ticho. Vedeli, že záruku nemajú žiadnu a klamať nechcel ani jeden z nich. Nakoniec plukovník našiel kompromis.

„ Vážený náčelník. Nechcem Vám klamať. Som čestný človek. Práve preto Vás nechcem ohroziť. No môžem Vám povedať jedno. Ja ani nie som vojak. Vlastne nikto z mojich podriadených. Rovnako ako Vy, tak i my sme si prežili peklo. Vlastne my sme vstúpili do boja len preto, aby sme ochránili naše rodiny. Bojíme sa o nich. Ak by sa teda dalo. My odídeme, ale pošleme poslov do osád, ktoré sú ďaleko od tohto nádherného raja. Poslovia privedú naše milované a my odídeme. Čo Vy na to?“

„ Viete pán Grabel. Viem aké to je žiť bez milovaných, a preto spravím ústupok. No keby prišli po Vás, tak sa im vydáte bez boja. Súhlasíte?“ Prikývol. Podali si ruky a odišli. Plukovník bol nesmierne prekvapený a uvedomil si, že sa v tých ľuďoch veľmi mýlil. Sám počúval o tom, aký je ten ktorý indián, podliak. Pravda je však opačná. Biela rasa ničí a ony ochraňujú to dobré. No najväčšie prekvapenie prišlo za niekoľko desiatok minút. Pán

Grabel vchádzal do domova, kde žili starkého priateľa s jeho ženou a deťmi. V momente, keď sa zjavila na priedomí, tak Thomas vykrikol: „Jane!“ Ona celá prekvapená úplne stuhla a všetky spomienky sa jej razom vrátili.

„ Thomas braček môj!“ Aké to bolo prekvapenie. Thomas hľadal svoju stratenú sestru už roky a pomaličky sa zmieril s tým, že už je tam hore, na nebi. No a teraz stojí pred ním. Skočili si do objatia.

„ Som tak šťastný, že ste sa našli a Ty žena moja milovaná máš naspäť všetky spomienky.“ Prihovoril sa im môj starý otec. Brat jej všetko vyrozprával a poprosil o jedlo pre jeho priateľov čakajúcich dole pod lesom. Odmietla so slovami, že nech idú po nich a ona zatiaľ navarí niečo, čo ich osvieži a nasýti. Za pár desiatok minút boli všetci spolu a rozprávali sa dlhé hodiny. Ich starí priatelia sa sami ponúkli, že sa vydajú pre rodiny, o ktoré sa tak veľmi báli. Spolu s indiánmi postavili zo dvadsať domov a kostol. I u indiánov pomohli spraviť niekoľko ohrád a i sýpku na obilie, či iné plodiny. Vzájomne si pomáhali a nakoniec si náčelník zavolať Thomasa a povedal mu: „ Môj brat Thomas. Neveril som, že to niekedy poviem, ale prajem si, aby ste tu ostali a boli sme dobrí susedia. Úprimne viem, že moji nebohí rodičia sa pokúšali byť spojivom medzi nami a Vami, ale vtedy to nevyšlo. Myslím, že nadišla správna doba, aby sa dve rozdielne rasy stali jednou, ľudskou.“ Objali sa. V roku 1864 už boli v novej dedinke všetci. Nazvali ju po prvom usadlíkovi – Auriel. Nikto z vonku však o nich nevedel, a tak to bolo správne. Ľudia tam boli nesmierne zlí a zabíjali sa navzájom. Ony boli iní a to ich robilo šťastnými. Lovili ryby. Zveľaďovali svoj kraj a snažili sa byť sami sebou. Nikto sa nad nikým nepovyšoval a vzájomne si pomáhali a učili sa spolu nažívať tak, ako to činili Navarovia. Nikto z nich ani netušil, že vojna medzi severom a juhom skončila v roku 1865. Ony mali vlastný svet a o to, čo sa dialo mimo nich, sa nestarali. Na konci sedemdesiatych rokov však ku nim prišiel aj okolitý svet. Hliadky indiánov a priateľov zbadali malé vojsko, ktoré smerovali presne k nim. Thomas a Tony neváhali. Šli im naproti a už z diaľky na nich kričali, že sú priatelia. Vojakov viedol kapitán Simon Davies. Stretli sa na už tak pamätnom mieste, kde sa stalo to nešťastie. Za tie roky tam postavili pomník a každý rok

presne na deň tej udalosti, sa stretli všetci obyvatelia a uctili si nešťastníkov. Presne aj v ten istý večer sa premiestnili o niekoľko stoviek metrov do lesa a poklonili sa padlým indiánom.

Kapitán Davies zdvihol ruku a dal povel, aby zastali.

„Kto ste?“ Spýtal sa so záujmom.

„Sme priatelia a žijeme tu už dlhé roky. Pýtame sa Vás. S akým cieľom ste sem prišli?“ Vyšlo z Thomasa. Môj starký pokračoval.

„Viete. Nechceme tu žiadne vraždy a streľbu. Od začiatku žijeme v porozumení s úžasnými ľuďmi, i keď sú navonok iní, ale to len pleťou, no srdcom sú lepší ako my. Nikto z nás nespáchal žiadny zločin. Snažíme sa chrániť túto časť, aby ostala aj pre ďalšie generácie.“

„Volám sa kapitán Simon Davies. Som poverený vládou nového štátu, aby sme zabrali všetky územia, ktoré ešte neboli zapísané do vlastníctva USA. Máte len dve možnosti. Pripojiť sa dobrovoľne alebo potom nastúpi na rad reč zbraní.“

„Len prosím žiadne zbrane. Pozývam Vás ku nám do osady a porozprávame sa o tom ako inteligentní ľudia. Prizveme aj náčelníka Trebchonke, pretože je to môj priateľ a sme jedna rodina.“ Navrhol to môj starký. Kapitán neodmietol a ani jeho muži. Thomas sa vybral za náčelníkom a ony šli do Aurielu. Ako boli prekvapení, keď zbadali krásnu obec s vari piatimi desiatkami domov, k tomu kostol, nemocnicu, školu, či požiarnu zbrojnicu a iné krásne domy.

„Ako je možné, že o tomto nikto nevie?“ Vyhrklo z kapitána.

„Pretože nechceme, aby o tom ľudia vedeli. Sme komunita, ktorá žije v súlade s prírodou a berieme si len to, čo smieme. Snažíme sa i dávať a staráme sa o celé okolie, ale to všetko nás naučili priatelia Navarovia.“ Odpovedal mu môj dedko. Nastalo poludnie. Ženy navarili výborné jedlo a chlapi sa pobrali do kostola, aby jednali o budúcnosti.

„ Najskôr sa Vám chcem poďakovať za milé privítanie a najmä za skvelé jedlo.

Po ďalšie sa chcem ospravedlniť za to, čo som Vám povedal hneď na začiatku. Nebojte sa. Žiadne zbrane a ani nič podobné nehrozí. Otázka znie, čo ďalej. Vy ste tu dokázali, že vlastne sme jeden národ, nech sme akejkolvek národnosti. Svet sa zmenšuje. Vari dvadsať míľ odtiaľto sa buduje železnica a skôr, či neskôr Vás tu objavia ďalší. Už dlho som premýšľal, že je nesprávne, aby sa bralo územie, ktoré patrí najmä indiánom, ale v podstate patrí prírode, a tak by to malo byť. Čo keby sme ochránili toto krásne územie a s ním i ľudí, ktorí tu žijú? Ako sa volá tento kraj?“ Zvedavo sa pýtal pán Davies.

Náčelník nemusel dlho premýšľať, veď jeho otec mu stále vravel, že „Žlté kamene,“ podľa skál, ktoré vyvrhujú gejzír vody neďaleko vodopádov.

„ Počkajte. Zavoláme jedného z mojich mužov. Je to geológ a miluje prírodu. “ Dal si zavolať vojaka Johna Muira. Vyslal ho aj so skupinou indiánov, aby preskúmal toto nádherné prostredie. Za pár dní prišiel a povedal len jedno: „ Pán kapitán ja tu ostanem žiť. Toto je raj na zemi a volať ho budeme Yellowstone!“

„ Tak priatelia! Čo Vy na to? Ja s pánom Muirom zabojujem, aby sa vytvoril zákon o ochrane tejto časti USA. Budeme apelovať aj na železnicu, ktorá by mala ísť týmto smerom. Nájdeme pre nich nejaké kratšie riešenie a mimo Vás!“ Neverili vlastným ušiam, ale bolo to najlepšie riešenie, aké ich mohlo postretnúť. Nevedeli však, čo od toho očakávať. No ich úsilie a najmä nezlomnosť pána Johna Muira spôsobili, že v roku 1872 bol Yellowstone uznaný ako národný park. Prvý na svete. Ľudia, ktorí tam žili, sa stali občanmi USA, bez rozdielu farby pokožky. Tým pádom sa z nich stali slobodní občania, i keď ony boli viac slobodní, ako ostatní. Spomienková udalosť na počesť padlých tou nešťastnou náhodou, sa koná dodnes. A práve pri jednej z nich, sa strhla búrka. Ja som bol vtedy chorý a môj syn šiel s ostatnými. Prechádzali cez potok a strhla ich voda. Nikto neprežil. Vlastne ani telá sa nikdy nenašli. Sú tu medvede, pumy, vlci, sumce na dolnej časti

riečky. Tak ku tým, čo padli úderom blesku, sa pridali i môj syn a jeho priatelia. Je to už zopár rokov, ale tá bolesť nezmizne nikdy.“ Nastalo ticho. Nikto nechcel nič povedať. Až na jedného. Mal vari trinásť rokov a volal sa Jamie.

„ Pane a nerozmýšľali ste nad tým, že rovnako stratil pamäť ako manželka Vášho starého otca?“

„ Jamie. Hľadali sme ich roky, aj s priateľmi indiánmi. Za ten čas sa naše obce spojili do jednej a sme jednou rodinou. Nikto nevie, čo sa s nimi skutočne podelo.“

„ Hm. Navrhujem, aby sme sa rozdelili a od rána ich šli hľadať. Veď ani Vášho otca a indiánov nenašli celé roky. Stále je nádej. Koľko by mal teraz rokov?“

„ Ako tak rátam, tak dvadsať. Ale je to....“ Prerušil ho priateľ. Chytil ho za ramená a riekol: „ Jamie má pravdu. Ráno sa rozdelíme na dve skupiny. Je nás dosť. Ty budeš mať na starosti ľavú časť brehu a ja pravú. A cieľ bude až ústie riečky. A už sa poberme spať. Dobrú noc.“ Tony nenamietal. Chcel poznať pravdu.

Ráno prišlo veľmi skoro. Ešte pred brieždením už boli všetci zbalení a pripravení na pochod. Ku potoku to bolo len pár desiatok metrov a začali hľadať dole prúdom. Po pár dňoch sa stretli a výsledok bol taký, aký Tony očakával. Nenašli nikoho a nič. Jamie sa však nevzdával.

„ Pán Tony. Vždy ste hľadali len po prúde, však?“ Prikývol.

„ Tak to teraz skúsme proti prúdu. My deti neradi chodíme predpísanými cestičkami a vždy sme šli skratkami, poprípade inými zákutiami, o ktorých dospeláci ani nechyrovali.“ To ich ani nenapadlo. Vždy rozmýšľali ako dospelí a táto alternatíva nikomu neprišla ani na um, dokonca ani indiánom. Netrvalo to ani deň a za skaliskami sa do nebies valil biely dym. Nikto nevedel, čo má čakať, a preto šli Tony s Johnom pred deťmi a mali v rukách winchestrovky. História sa opakovala.

Z malého domčeka vyšiel mladík, a keď zbadal Tonyho, tak len zastal.

„Synu!“ Vykrikol Tony.

„Otec?! Ako je to možné!? Ach už viem. Nehnevaj sa...”

Syn Tony jr. zvolal i ostatných z domčeka a sadli si okolo ohňa. Vypovedal im príbeh, ktorý bol takmer totožný s tým, ktorý prežila jeho starká. Ako prechádzali lesom vyššie po prúde, tak do stromu buchol blesk. Všetci traja blúdili po lese a nevedeli kde sú a kým sú. Našli toto miesto a postavili si malý domček. Boli ešte deťmi, tak im to nešlo tak ľahko, ako vtedy jeho starkému. Celé tie roky len prežívali a hľadali spomienky. No až skutočný pohľad do očí toho, koho miloval, mu otvorilo studnicu spomienok. Spoločne prespali pri dome a na ďalší deň sa vybrali domov. Do Aurelie. Jeho dvaja priatelia rovnako objavili v sebe ten dar predošlého života, keď sa zvitili s rodinami. Koľko radosti nastalo v mestečku svojho bytia. V deň, kedy si spomínali na stratených, ľudia aj oslavovali nájdenie svojich milovaných synov.

Aurelia sa stala mestom ľudskosti uprostred nádhernej divočiny.